

فرصت های تغذیه ای در اقتصادی کردن جیره طیور

امروزه اقتصادی کردن تولید نسبت به افزایش سرعت رشد و تولید تخم مرغ اهمیت زیادتری پیدا کرده و در آینده بر انجام تحقیقات در این زمینه تأکید بیشتری خواهد شد. در همین راستا طی ۳۰ سال اخیر تعدا زیادی از مواد خوراکی غیر مرسوم گیاهی و حیوانی برای تهیه جیره های غذایی مورد استفاده قرار گرفته است. از آنجایی که این مواد خوراکی دارای مقادیر متغیری از ترکیبات زیان آور مانند سموم می باشند، استفاده از آنها در جیره های طیور محدود شده است. خوشبختانه اطلاعات علمی موجود می تواند جهت کاهش اثرات ناگوار این مواد مورد استفاده قرار گیرد. تغذیه طیور در آینده به دو بخش تقسیم می شود. بخش اول، تحقیقات انجام شده در کشورهای توسعه یافته می باشد که همیشه به مقادیر مواد خوراکی کافی دسترسی دارند. بخش دوم، مربوط به کشورهای در حال توسعه می باشد که خوراک کافی کمتر در دسترس آنها است. بنابراین، الگوی توسعه صنعت پرورش طیور و سیستم های تغذیه ای در این مناطق با یکدیگر متفاوت خواهد بود. ولی در مناطقی که میزان تأمین مواد خوراکی مرسوم در آنها تفاوت زیادی ندارد، این الگو تفاوت چندانی نخواهد داشت. اگر در مناطقی که مواد خوراکی کافی در دسترس نیست، تأکید بر توسعه پرورش طیور باشد، تفاوت این الگو افزایش خواهد یافت. تدابیر اتخاذ شده از جانب کشورهای در حال توسعه شامل افزایش تولید خوراک به منظور حمایت از مرغداری های صنعتی و سنتی و بالا بردن راندمان اقتصادی سیستم های خاک-گیاه- طیور است. صرف نظر از میزان سرمایه گذاری، هزینه روزانه تغذیه طیور در حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد هزینه تولید می باشد. هرگونه کاهش در هزینه تغذیه بدون کاهش در میزان تولید، سود بیشتری را برای پرورش دهندگان طیور در پی خواهد داشت. در همین راستا انواع مواد خوراکی محلی مورد آزمایش قرار گرفته اند تا مشخص شود تا چه حد می توانند روی اقتصادی تر کردن تولید تأثیر بگذارند.

در آینده دو عامل مهم بر تغذیه طیور تأثیر خواهد گذاشت:

عامل اول، افزایش تقاضای تولیدات طیور در جهان بر اساس مصرف سرانه و مصرف کل کشورهای دنیا است؛ برای مثال، پیش بینی می شود که بین سال های ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۰ در کشور هند که به عنوان شاخص کشورهای آسیایی در نظر گرفته می شود، مصرف تخم مرغ ۵۰٪ و مصرف گوشت مرغ ۱۰۰٪ افزایش یابد.

عامل دوم، کافی بودن تأمین مواد خوراکی است که اجازه رشد پیوسته صنعت پرورش طیور را خواهد داد. این عامل به خصوص در مناطقی اهمیت دارد که مواد خوراکی

محدودی در دسترس است و جمعیت انسانی آنها روبه افزایش بوده که با طیور در مصرف مواد غذایی در دسترس رقابت می کنند.

پروتئین های حیوانی جدید

مکمل های پروتئینی جدید از مواد خوراکی غیرمرسومی هستند که می توانند نقش مهمی در تأمین مواد خوراکی این کشورها داشته باشند. پودرهای حاصل از حشرات، نرم تنان صدف دار و کرم های خاکی جزو منابع پروتئینی حیوانی ارزان قیمت هستند که ممکن است در تغذیه طیور مصرف شوند؛ زیرا حشرات قسمتی از جیره طبیعی طیور را در سیستم های پرورش آزاد تشکیل می دهد. پودر لارو مگس رانیز می توان به عنوان یک ماده خوراکی در جیره طیور جایگزین پودر ماهی کرد. تحقیقات مختلف نشان داده است که پودر سفیره کرم ابریشم را می توان به خوبی جایگزین پودر ماهی در جیره جوجه های گوشتی و مرغ های تخمگذار نمود. همچنین گزارش شده است که عوامل ناشناخته ای در پودر سفیره کرم ابریشم وجود دارد که می تواند سبب بهبود راندمان غذایی وزن تخم مرغ، باروری و قابلیت جوجه درآوری شود. پودر کرم خاکی تازه یا خشک شده طیور خیلی خوش خوراک بوده، چه بسا بتوان کاملاً "جایگزین پودر ماهی کرد؛ با وجود این، باید به متوازن نمودن کلسیم و فسفر جیره دقت کافی نمود. همچنین ممکن است که کرم های خاکی بقایای سمی مواد شیمیایی کشاورزی را در خود ذخیره و منقل کنند و بعضی از میکروب های بیماری زا را منتشر سازند. اما هنوز هیچ گونه اثرات منفی ناشی از تغذیه طیور با پودر کرم خاکی دیده نشده است. در پذیرش این مواد به عنوان خوراک همچنان محدودیت هایی وجود دارد که موارد ذیل از جمله این محدودیت هاست:

- وجود عوامل ضدتغذیه ای
 - عرضه فصلی این مواد
 - روش های فرآوری
 - ترس مرغداران از استفاده از این مواد
 - مصرف نادرست این مواد
 - متداول نبودن تحقیقات و ناکافی بودن تلاش ها در این زمینه.
- اگر چه ممکن است تغییرات عمده ای در تغذیه طیور اتفاق نیفتد، اما کوشش در زمینه استفاده از مکمل های پروتئینی و انرژی زای غیر معمول در تغذیه طیور ادامه خواهد یافت. کوشش های انجام شده در موارد ذیل خواهد بود:
- الف- راهکارهایی برای بهبود استفاده از انرژی موجود در مواد خوراکی غیر معمول:
 - استفاده از آنزیم های گلوکاناز برای هضم موادی که پرنده به طور ارثی قادر به هضم آنها نیست.
 - استفاده از آنزیم های سلولاز و سلوبیاز، در جیره های دارای الیاف خام بالا که باعث بهبود هضم این جیره ها می شود.

- استفاده از مهندسی ژنتیک برای به حداکثر رساندن تخمیر در بخش انتهایی روده
- کاربرد روش های آنزیم های تجارتي یا آنزیم هایی که از بقایای کشتارگاهی حاصل می شوند.
- فرآوری مواد خوراکی در موارد خاص
- استفاده گسترده تر از منابع خوراکی غیر معمول
- توسعه نژادها و سویه هایی که می توانند از الیاف خام مواد خوراکی استفاده کنند.
- راهکارهایی برای بهبود استفاده از پروتئین مواد خوراکی غیر معمول
- تعیین ارزش غذایی مواد خوراکی غیر معمول
- استفاده از مفهوم "پروتئین مطلوب"
- استفاده از اسیدهای آمینه موجود در مواد خوراکی با قابلیت هضم پایین
- استفاده از اسیدهای آمینه مصنوعی (Synthetic) برای به حداقل رساندن مصرف پروتئین
- استفاده از آنزیم های پروتئاز
- اصلاح نژاد گیاهان به منظور کاهش عوامل ضد تغذیه ای
- کاربرد روش های مهندسی ژنتیک برای بهبود چرخه ازت در بدن پرندگان؛ هر چند که در حال حاضر انگیزه زیادی برای این مسئله وجود ندارد.
- بنابراین، با توجه به موارد ذکر شده، در آینده به جای تأکید بر تخم مرغ بیشتر، بهبود راندمان اقتصادی مدنظر قرار خواهد گرفت.

چه کسی روند آینده را می داند؟

پتانسیل تولید پرندگان دائماً توسط متخصصین اصلاح نژاد با استفاده از روش هایی که در ابتدا به وسیله متخصصین ژنتیک گیاهی توسعه داده شد، بهبود داده می شود. رایانه های توانمند امروزی، محاسبه جیره های غذایی با حداقل قیمت را با استفاده از اطلاعات زیر ممکن ساخته است: (۱) ترکیبات مواد مغذی موجود در مواد خوراکی قابل دسترس (۲) احتیاجات غذایی طیور (۳) قیمت مواد خوراکی رایانه ها در صنعت پرورش طیور برای فرموله کردن جیره غذایی و کنترل عملیات مخلوط کردن، نگهداری فهرست اموال، محاسبه کردن، اعمال مدیریت و بسیاری از تصمیمات دیگر به کار می رود.

پایان

مترجم: مهندس حسین جهانیان

تهیه و تنظیم
مرکز مشاوره تخصصی طیور

شماره تماس با مرکز: تلفن: ۰۱۷۱-۲۲۴۹۱۲۹ - تلفکس: ۰۱۷۱-۲۲۴۸۱۴۲ - همراه: ۰۹۱۱۱۷۱۸۸۶۲